EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 17. 3. 2021
COM(2021) 123 final

2018/0331 (COD)

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady na riešenie problému šírenia teroristického obsahu online

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady na riešenie problému šírenia teroristického obsahu online

1. SÚVISLOSTI

Dátum predloženia návrhu Európskemu parlamentu a Rade [dokument COM(2018) 640 final – 2018/0331(COD)]	12. septembra 2018
Dátum dohody Rady o mandáte na rokovanie	6. decembra 2018
Dátum pozície Európskeho parlamentu v prvom čítaní:	17. apríla 2019
Dátum prvého trialógu	17. októbra 2019
Dátum druhého trialógu	20. novembra 2019
Dátum tretieho trialógu	12. decembra 2019
Dátum štvrtého trialógu	24. septembra 2020
Dátum piateho trialógu	29. októbra 2020
Dátum šiesteho (záverečného) trialógu	10. decembra 2020
Dátum politickej dohody vo Výbore stálych predstaviteľov	16. decembra 2020
Dátum hlasovania výboru Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o schválení kompromisnej dohody	11. januára 2021
Dátum prijatia pozície Rady v prvom čítaní:	16. marca 2021

2. CIEĽ NÁVRHU KOMISIE

Teroristické útoky v EÚ ukázali, ako teroristi zneužívajú internet na prípravu a nábor priaznivcov, na plánovanie a napomáhanie teroristickej činnosti, na glorifikáciu svojich násilných činov a na vyzývanie ostatných, aby sa pridali a rozsievali strach u širokej verejnosti.

Teroristický obsah zdieľaný online na takéto účely sa šíri prostredníctvom poskytovateľov hostingových služieb, ktorí umožňujú nahrávanie obsahu tretích strán. Teroristi a ich podporovatelia zneužívajú nielen veľké platformy sociálnych médií, ale čoraz viac aj menších poskytovateľov ponúkajúcich rôzne druhy hostingových služieb dostupných v Európskej únii. Toto zneužívanie určitých online služieb zdôrazňuje osobitnú spoločenskú zodpovednosť poskytovateľov hostingových služieb, ktorou je chrániť svojich používateľov pred tým, aby boli vystavovaní teroristickému obsahu a vážnym bezpečnostným rizikám, ktoré tento obsah predstavuje pre spoločnosť ako celok.

Komisia navrhla vytvoriť harmonizovaný právny rámec s cieľom zabrániť zneužívaniu hostingových služieb na šírenie teroristického obsahu online, zaručiť hladké fungovanie jednotného digitálneho trhu a zároveň zaručiť verejnú bezpečnosť a základné práva.

Cieľom navrhovaného nariadenia je objasniť otázku zodpovednosti poskytovateľov hostingových služieb, ktorí by mali prijať všetky vhodné, zmysluplné a primerané opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnosti ich služieb a na rýchle a účinné odhaľovanie a odstraňovanie teroristického obsahu online. Takéto opatrenia zahŕňajú odstránenie obsahu do jednej hodiny od prijatia príkazu na odstránenie a osobitné opatrenia, ktoré majú poskytovatelia hostingových služieb proaktívne prijať na ochranu svojich služieb.

Navrhované nariadenie zároveň obsahuje niekoľko záruk, ktorých cieľom je zabezpečiť plné dodržiavanie základných práv v demokratickej spoločnosti, ako je sloboda prejavu a právo na informácie. Súčasťou týchto záruk je povinnosť transparentnosti, ako aj mechanizmy podávania sťažností, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby poskytovatelia obsahu mohli okrem súdnej nápravy v súlade s článkom 19 ZEÚ a článkom 47 Charty základných práv EÚ odstránenie svojho obsahu alebo znemožnenie prístupu k nemu aj napadnúť.

Povinnosti členských štátov obsiahnuté v navrhovanom nariadení prispejú k dosiahnutiu týchto cieľov posilnením právomocí príslušných orgánov, zvýšením predvídateľnosti a transparentnosti, zaručením primeraných záruk a zabezpečením toho, aby neplnenie povinností zo strany poskytovateľov hostingových služieb mohlo vyť postihované účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami.

3. PRIPOMIENKY K POZÍCII RADY

V pozícii Rady sa odráža politická dohoda, ku ktorej dospeli Európsky parlament, Rada a Komisia 10. decembra 2020. Najdôležitejšie rozdiely medzi návrhom Komisie a politicky dohodnutým textom sú tieto:

– *Rozsah pôsobnosti:* Objasnenie, že materiál šírený na vzdelávacie, žurnalistické, umelecké alebo výskumné účely alebo na účely predchádzania terorizmu alebo boja proti nemu sa nemá považovať za teroristický obsah a že skutočný účel šírenia sa má určiť na základe posúdenia.

– Objasnenie, že nariadením nie je dotknutá smernica o elektronickom obchode[1] ani smernica o audiovizuálnych mediálnych službách[2] a že pri audiovizuálnych mediálnych službách má v prípade konfliktu prednosť smernica audiovizuálnych mediálnych službách. V odôvodnení sa objasňuje, že to nemá vplyv na povinnosti poskytovateľov platforiem na zdieľanie videí podľa nariadenia.

– Upresnenie, že nariadenie sa vzťahuje výlučne na poskytovateľov hostingových služieb, ktorí šíria informácie verejnosti, t. j. potenciálne neobmedzenému počtu osôb.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1 – 16).

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 69 – 92).

– *Vymedzenie pojmov:* Vymedzenie pojmu „teroristický obsah“ vylučuje materiál, ktorý „podporuje“ činnosti teroristických skupín, a je užšie zosúladené s príslušnými trestnými činmi v smernici o boji proti terorizmu[3].

– *Príkazy na odstránenie:* Lehota maximálne jednej hodiny, počas ktorej majú poskytovatelia hostingových služieb odstrániť teroristický obsah alebo znemožniť prístup k nemu sa zachováva, príslušný orgán však poskytovateľa hostingových služieb musí o prvom príkaze na odstránenie informovať 12 hodín vopred, s výnimkou naliehavých prípadov. Okrem toho v prípadoch objektívne odôvodnených technických alebo prevádzkových dôvodov, ktoré znemožňujú splnenie príkazu na odstránenie, sa plynutie tejto lehoty pozastaví.

– *Právo preskúmania/postup pri cezhraničných príkazoch na odstránenie*: Zatiaľ čo všetky členské štáty sú oprávnené vydávať príkazy na odstránenie ktorémukoľvek poskytovateľovi hostingových služieb bez ohľadu na jeho sídlo, nový článok o postupoch pri cezhraničných príkazoch na odstránenie (článok 4) umožňuje príslušnému orgánu „hostiteľského“ členského štátu (t. j. členského štátu, v ktorom je poskytovateľ hostingových služieb usadený alebo v ktorom má svojho právneho zástupcu) príkaz na odstránenie preskúmať s cieľom určiť, či obsahuje zjavné alebo závažné porušenia základných práv alebo nariadenia. Poskytovatelia hostingových služieb a poskytovatelia obsahu majú právo požiadať uvedený príslušný orgán o preskúmanie príkazu na odstránenie, pričom v takom prípade je uvedený orgán povinný vykonať preskúmanie a svoje zistenia uviesť v rozhodnutí. Ak preskúmanie vedie k zisteniam o zjavných alebo závažných porušeniach, príkaz na odstránenie stráca právny účinok a poskytovateľ hostingových služieb už nie je povinný materiál odstrániť a mal by ho v zásade obnoviť.

– *Osobitné opatrenia:* Obsah článkov 3, 6 a 9 návrhu sa upravil a zlúčil do jedného článku, v ktorom sa stanovujú povinnosti poskytovateľov hostingových služieb zaviesť osobitné opatrenia zamerané na boj proti šíreniu teroristického obsahu. Tieto povinnosti sa vzťahujú len na tých poskytovateľov hostingových služieb, u ktorých príslušný orgán zistil, že sú vystavení teroristickému obsahu. Hoci príslušné orgány môžu od poskytovateľov hostingových služieb vyžadovať, aby prijali dodatočné opatrenia, voľba konkrétnych opatrení na riešenie teroristického obsahu zostáva na poskytovateľoch hostingových služieb, ktorým nemôže byť uložená povinnosť používať automatizované nástroje.

– *Hlásenia:* Článok o hláseniach (t. j. o mechanizme predkladania oznámení upozorňujúcich poskytovateľov hostingových služieb na teroristický obsah, aby mohli takíto poskytovatelia dobrovoľne posúdiť jeho zlučiteľnosť so svojimi vlastnými podmienkami) obsiahnutý v návrhu Komisie sa vypustil. V odôvodnení sa však objasňuje, že uvedený nástroj na hlásenia majú členské štáty a Europol naďalej k dispozícii.

– *Príslušné orgány:* Členské štáty majú určiť príslušné orgány v súlade s požiadavkami nariadenia a zároveň zabezpečiť, aby tieto orgány nevyžadovali ani neprijímali pokyny a aby konali objektívnym a nediskriminačným spôsobom a zabezpečovali úplné dodržiavanie základných práv.

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6 – 21).

– *Sankcie:* Článok o sankciách zahŕňa výslovnú možnosť členských štátov rozhodnúť sa, či v jednotlivých prípadoch uložia sankcie, pričom zohľadnia okolnosti, ako sú povaha a veľkosť dotknutého poskytovateľa hostingových služieb, miera jeho zavinenia, pokiaľ ide o toto porušenie a technické a organizačné opatrenia, ktoré mohol prijať na zabezpečenie súladu s požiadavkami nariadenia.

– *Záverečné ustanovenia:* Lehota na začatie uplatňovania nariadenia sa predĺžila na 12 mesiacov po nadobudnutí jeho účinnosti, pričom lehota na hodnotenie nariadenia sa skrátila na dva roky po začatí jeho vykonávania.

Komisia sa domnieva, že dosiahnutá politická dohoda, ako sa uvádza v pozícii Rady, celkovo zachováva hlavné ciele uvedeného návrhu Komisie. Dohodnuté znenie najmä predstavuje vyvážený prístup, ktorý zabezpečuje účinný boj proti teroristickému obsahu online, dostupnosť komplexného súboru záruk na ochranu základných práv a to, aby sa na poskytovateľov hostingových služieb pôsobiacich na vnútornom trhu vzťahovali jednotné a primerané pravidlá.

4. ZÁVER

Komisia prijíma pozíciu Rady.